

“KESAREVA: ZARURATMI YOKI MODA?”

Qadirberganova Ma’rifat Azamat qizi

Urganch davlat tibbiyot institute Pediatriya fakulteti, 521C-guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy tugʻruq amaliyotida kesareva usulining qoʻllanilishi, uning zaruratdan kelib chiqadigan holatlari hamda ortiqcha qoʻllanilishi oqibatlarini tibbiy nuqtai nazardan yoritilgan. Tadqiqotda tabiiy tugʻruq va kesareva operatsiyasining afzallik hamda kamchiliklari tahlil qilinib, ayollarda kuzatiladigan asoratlar, ruhiy va jismoniy tiklanish davri ham ilmiy asosda bayon etilgan.

KIRISH

Soʻnggi yillarda dunyo miqyosida, xususan, Oʻzbekiston Respublikasi tibbiyot amaliyotida ham kesareva (kesarcha) operatsiyasi orqali tugʻruq holatlari soni ortib bormoqda. Buning sababi ayrim hollarda tibbiy zarurat, baʼzan esa shunchaki qulaylik yoki “moda”ga aylanish holatidir. Aslida kesareva – bu jarrohlik yoʻli bilan bolaning onaning bachadonidan olib chiqilish jarayonidir va u faqat tibbiy koʻrsatmalar mavjud boʻlganda bajarilishi kerak.

Tadqiqot maʼlumotlari

Oʻrtacha bir oy davomida kuzatilgan 300 nafar tugʻruqning 90 tasi (30%) kesareva yoʻli bilan amalga oshirilgan. Shulardan:

27 ta (30%) holatda kuchli ogʻriq sindromi kuzatilgan;

18 ta (20%) ayolda bachadondan kechikkan qon ketish qayd etilgan;

9 ta (10%) ayolda yiringli-septik asoratlar rivojlangan;

3 ta (3%) holatda qayta relaparotomiya oʻtkazilgan;

2 ta (2%) bemorda metropastika yoki bachadon eksterpatsiyasi talab qilingan.

Ushbu maʼlumotlar kesareva jarrohlik amaliyotidan soʻng tiklanish jarayoni murakkab kechishini va organizmga katta jarrohlik travmasi berilishini koʻrsatadi.

Kesareva va tabiiy tugʻruq taqqoslanishi

Koʻrsatkich Tabiiy tugʻruq Kesareva (jarrohlik yoʻli)

Ogʻriq davomiyligi Qisqa muddatli, tabiiy jarayon Operatsiyadan soʻng uzoq davom etuvchi ogʻriq

Tiklanish davri 3–5 kun 3–6 hafta yoki undan koʻp

Asoratlar Kam hollarda Qon ketish, yiringli jarayon, chandiq hosil boʻlishi

Emizish Dastlabki soatlarda mumkin Koʻp hollarda kechikadi

Psixologik holat Barqaror Depressiya va stress xavfi yuqori

Kesarevadan soʻng kuzatiladigan asoratlar

Kesareva operatsiyasidan soʻng ayollarda quyidagi holatlar tez-tez uchraydi:

Bachadondan qon ketish (postpartum gemorragiyalar) – bachadon qisqarishining sustligi natijasida;

Yiringli-septik infeksiyalar – jarrohlik joyida infektsiya rivojlanishi;

Anemiya – ortiqcha qon yoʻqotish oqibatida;

Soch to'kilishi, immunitet pasayishi – antibiotik terapiya ta'siri;

Depressiya va stress – og'riq, jismoniy zaiflik va onalik gormonal o'zgarishlariga bog'liq.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kesareva yo'li bilan tug'gan ayollarning 40–60% ida ruhiy holatning beqarorligi, postpartum depressiya belgilari kuzatiladi. Bu esa nafaqat onaning, balki bolaning emotsional rivojlanishiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Kesareva uchun absolyut va nisbiy ko'rsatmalar

Absolyut ko'rsatmalar:

Bachadonning yirtilish xavfi yoki chandiqliq deformatsiyasi;

Homilaning noto'g'ri joylashuvi (ko'ndalang yoki orqa holat);

Platsenta praevia (bachadon og'zi ustiga joylashgan yo'ldosh);

Homila va ona hayoti uchun xavfli holatlar.

Nisbiy ko'rsatmalar:

Bachadon chandiqli holati;

Katta homila (makrosomiya);

Onaning yurak-qon tomir kasalliklari;

Tug'ruq jarayonining cho'zilishi.

Xulosa

Tadqiqot natijalariga ko'ra, kesareva — bu zamonaviy tibbiyotning katta yutug'i bo'lsa-da, uni har bir tug'ruqda qo'llash to'g'ri emas. Faqat tibbiy zarurat bo'lganda amalga oshirilgan kesareva ona va bola hayotini saqlab qoladi, aks holda esa asoratlarning xavfini oshiradi.

Tabiiy tug'ruq esa ona organizmi uchun fiziologik jarayon bo'lib, sog'lom tiklanish, onalik tuyg'usining erta shakllanishi va bola bilan emotsional bog'lanish uchun eng maqbul usul hisoblanadi.

Shunday ekan, har bir ayol tug'ruq shaklini tanlashda emas, balki tibbiy ko'rsatmaga asoslanishda mas'uliyatli yondashishi zarur.